

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2015

aruandeaasta lõpp: 31.12.2015

nimi: Eesti Kaitsetööstuse Liit

registrikood: 80282573

tänavatalu nimi, Uus-Tatari 25a
maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthnumber: 10134

telefon: +372 56483446

e-posti aadress: info@ediu.ee

veebilehe aadress: www.ediu.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	8
Bilanss	8
Tulemiaruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Netovara muutuste aruanne	11
Raamatupidamise aastaaruande lisad	12
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	12
Lisa 2 Raha	14
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 5 Materiaalne põhivara	15
Lisa 6 Immateriaalne põhivara	16
Lisa 7 Võlad ja ettemaksed	17
Lisa 8 Tingimuslikud kohustused ja varad	18
Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	18
Lisa 10 Liikmetelt saadud tasud	19
Lisa 11 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	20
Lisa 12 Jagatud annetused ja toetused	20
Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud	20
Lisa 14 Tööjõukulud	21
Lisa 15 Muud tulud	21
Lisa 16 Muud kulud	21
Lisa 17 Seotud osapooled	22
Lisa 18 Ettevõtlusest saadud tulud ja kulud	22
Lisa 19 Teenuste vahendamine liikmetele	23
Aruande allkirjad	24
Vandeauditori aruanne	25

EESTI KAITSETÖÖSTUSE LIIT

Liit on asutatud 2009. aastal 32 ettevõtte poolt ning praeguseks ühendab liikmetena ca 100 ettevõtet majanduse erinevatest sektoritest sh 6 assotsieerunud liiget: BAE Systems, General Dynamics, MBDA, RUAG, SAAB ja YKK .

EKTLi liikmete peamiseks tegevusvaldkondadeks on:

- Kaitseotstarbelised infotehnoloogia-, elektroonika- ja sidelahendused (sh. küberkaitse, ISTAR, C2, C4 etc)
- UAV/UAS, UGS (mehitamata sõidukid)
- Simulaatorid ja treeningsüsteemid (väljaõppevahendid)
- Sõidukite elutsükli haldamine
- Relvade lisatarvikud
- Sõja- ja katastroofimeditsiin
- Laevaehitus ja hooldus
- Pioneeri- ja insenerilahendused
- Isikuarustus

Laiapindse riigikaitse eesmärkide saavutamise raames on Eesti Kaitsetööstuse Liit sõlminud koostöömemorandumid Kaitseministeeriumi, Kaitseväe, Kaitseliidu, Siseministeeriumi, Kaitseressursside Ametiga ning rahvusvaheliselt ka Poola, UK, Soome, Läti ja Leedu Kaitsetööstuse Liitudega. Lisaks osaleb EKTL Eesti riigi esindajana NATO tööstusalases nõustamise töögrupis NIAG (NATO Industrial Advisory Group) ning Euroopa Kaitseagentuuris (European Defence Agency), täiendavalt olene peamine kontaktpunkt Kaitsetööstuse Liitude Assotsiatsioonile Euroopas elik ASDle (AeroSpace and Defence Industries Association of Europe).

Liidu missiooniks on oma liikmesettevõtetele paremate võimaluste loomine kaitseotstarbeliste teenuste ja kaupade turgudel, et seeläbi panustada Eesti kaitsevõime tugevdamisse ning Eesti majanduse arengusse.

Liidu visiooniks on läbi rahvusliku ja rahvusvahelise kapitali koostöö luua sünergia Eesti kaitsetööstuse arendamiseks ning kaitsevaldkonna toodangu ekspordiks.

Kaitsetööstuspoliitika tulemuslikul rakendamisel:

- 1) Paiknevad kaitsevaldkonna tehnika hooldusbaasid Eestis.
- 2) Tagatud on riigikaitseks vajalik toodete ja teenuste tarnekindlus Eestis.
- 3) Tagatud on Eesti ettevõtete juurdepääs kaitsealastele turgudele ning olulistele (sh rahvusvahelistele) hangetele.
- 4) Toimib teadus- ja arendusalane koostöö konkurentsivõimeliste uute tehnoloogiate arendamiseks.
- 5) Loodud on kohapealne tootmisvõimekus.

Alates 2012. aasta algusest pakub EKTL täiendavat teenust kaitse- ja julgeolekuvaldkonnaga seotud ettevõtetele **kaitsetööstuse klatri (KTK)** näol, kes plaanivad koos teadus-arendusasutustega luua uusi tooteid ning arendada uusi teenuseid suurendamaks Eesti kaitsetööstuse konkurentsivõimet nii Eestis kui ka rahvusvahelistel turgudel. Kaitsetööstuse klatri **visiooniks** on aidata kaasa KTK partnerite kaitsetööstuse alase konkurentsivõime, lisandväärtuse ning usaldusväärsuse tõstmisele, nii Eestis kui ka rahvusvahelistel turgudel.

Kaitsetööstuse klatri **missiooniks** on kujuneda kaitsetööstuse ekspordi kompetentsikeskuseks - luues KTK partneritele laiapõhjaline kontaktide võrgustik nii Eestis kui ka sihtriikides, olles esmane ning usaldusväärne kontakt välispartneritele, arendades ettevõtete teadmisi ja oskusi ning jagades infot turunõudluse kohta, mille läbi toetatakse Eesti kaitsetööstuse ettevõtete võimekust siseneda välisturgudele. **Klatri tegevusi rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest.**

Klatri peamised tegevused on:

1. Teenuse- ja tootearendus
2. Ärimissioonide ning B2B kohtumiste korraldamine sh rahvusvahelistumine (rahvusvahelised koostööprojektid)
3. Õppereiside ja visiitide korraldamine, konverentsidel osalemine
4. Valdkondlike uuringute ja analüüside teostamine
5. Valdkonna turunduse ja kommunikatsioonitegevuste korraldamine, sh valdkonna ühisturundus nii Eestis kui rahvusvahelistel turgudel
6. Messidel osalemine
7. Koostööseminaride, *workshoppide* ja teabepäevade korraldamine
8. Muud turundust ja eksporti toetavad tegevused

Kaitsetööstuse klatri partnerid 2015. aastal: Baltic Workboats AS, BLRT OÜ, Bytelife Solutions OÜ, Cybernetica AS, Defendec OÜ, Eli OÜ, Galvi-Linda AS, Maru AS, Proflin AS, Sebe AS, Semetron AS, Telegrupp OÜ, Threod Systems OÜ, Vesimentor/Terramil OÜ, Vequrity OÜ, Eesti Maaülikool, Tallinna Tehnikaülikool ja Tartu Ülikool.

VALDKONDLIKUD EESMÄRGID AASTAKS 2020

1. On toimunud vähemalt viie märkimisväärse Eesti kaitsetööstuse innovaatilise toote müügitehingud eksporditurul
2. Igal aastal arendatakse välja vähemalt üks uus toode või teenus, mis toetab RKAK elluviimist
3. Aastaks 2020 on Eestisse investeerinud ja ennast kinnistanud vähemalt neli rahvusvaheliselt tuntud kaitsetööstusettevõtet
4. Eesti kaitse- ja julgeolekutööstuse ettevõtted osalevad aktiivselt, kas üksi või koos rahvusvaheliste partneritega, rahvusvahelistes projektides ja hangetes
5. Eesti kaitsetööstus pakub Kaitsevägele professionaalset tuge elutsükli hoolduses nii seadmete, tarkvara, sõidukite ja muu varustuse osas
6. Eesti kaitsetööstus kindlustab riigi jaoks strateegilisi ressursse ning toetab uute võimekuste kasutusele võttu

EKTLi TEGEVUSARUANNE

2015. aasta EKTLi peamisteks tegevusteks ning tulemusteks olid:

1. Valdkonda panustavate ettevõtete põhilised majandusnäitajate kaardistamine aastatel 2009-2014. Omatakse esmast ülevaadet ettevõtete müügikäivest, ekspordikäivest turgude lõikes, teadus- arenduskulutustest, töötajate arvust, lisandväärtusest. Lõplike tulemuste avalikustamine 2016 märts.
2. Osaleti esmakordselt IDEX messil Abu Dhabis UAEs, riikliku stendiga. Messil osalejateks olid: Defendec, Eli, Samelin, Terramil, Toci ja EKTL.
3. Osaleti kaitsetööstusmessil Londonis, DSEI, riikliku ühisstendiga. Esindatud olid järgnevad ettevõtted: Defendec, Eli, Milectria, Milrem, Nutiteq, Rantelon, Samelin, Terramil. Toci ja EKTL.
4. Allkirjastati koostöölepped UK ja Poola Kaitsetööstuse Liitudega parendamiseks omavahelist koostööd ja ettevõtete võimalusi mainitud turgudel.
5. Tutvustati 2015. aastal toimunud õppuse Siil lõpurivistusel, Eesti ettevõtte tooteid ja teenuseid. Sündmusel osalesid: A24 Grupp, Baltic Fox, Defendec, TFA Development, ELI, Englo, Galvi-Linda, Gladius Baltic, I.V.A Leon, Kommivabrik, Maru, Milrem, Nordic Armoury/Baltflex, Rantelon, Ruag, Samelin, Semetron, Toci, Telegrupp, Threod Systems ja Terramil.
6. Koostöös kaitseministeeriumiga korraldati Poola ja Taani "Industry Day'd" mainitud riikide avaliku- ja erasektori esindajatega. Täiendavalt toimusid kahe olulise koostööpartneri: BAE Systems ja Raytheon delegatsioonide visiidid Eestisse, kus leidsid aset ka B2B kohtumised ettevõtete ning EKTLga.
7. Osaleti EKTLina aktiivselt nii NIAGi kui EDA kohtumistel sh ettevõtted osalesid NIAGi 2 tööühma töös. Täiendavalt alustati NCIA agentuuri NITEC konverentsi ettevalmistamisega (ca 500 osalejat, C4ISR valdkonnas). NITEC konverents toimub 2016. aasta juunis.
8. Lõpetati edukalt 2012. aastal alustatud klatri projekt. Projekti tulemusena suurenes klatri partnerite müügitulu, rahvusvaheline konkurentsivõime ning lisandväärtus. Kaitsetööstusest on kujunenud oluline osa Eesti laiapõhjalisest riigikaitsest, hõlmates ka kahese kasutusega kaupade ja teenuste tootmist, olles usaldusväärseks partneriks riigile rahu, kriisi ja sõjaajal.
9. Valmistati ette uut "Kaitse- ja julgeolekutööstuse innovatsiooni klatri". Kaitse ja julgeolekutööstuse innovatsiooni klaster on valdkonnakeskne, kuid sektorite ülene konsortsium (klient/lõpptarbija on kõigil üks), mis ühendab Eesti kaitse ja julgeolekutööstuses tooteid ning teenuseid pakkuvaid ettevõtteid, kelle peamiseks fookuseks on rahvusvahelistumine ning ühisturundus. Klattrisse kuuluvad järgnevad ettevõtted: Baltic Workboats, Baltflex, BHC Laboratory, Bristol Trust, Bytelife Solution, Defendec, Eli, Galvi-Linda, Milrem, Nordic Armoury, Semetron, Skeleton Technologies, Telegrupp, Terramil, Threod Systems, Toci. Klatri projekt on abikõlbulik alates 2016. aastast.
10. Valiti aasta kaitsetööstuse ettevõtte, Defendec, ning toimus aastafoorum. Foorum toimus teist kordselt inglise keeles, kus osales kokku ca 150 inimest. Esmakordselt oli enamus esinejateks rahvusvahelised ettevõtted ja eksperdid ning vastavat suund võiks jätkuda. Täiendavalt koostati esmakordselt foorumist kirjalik kokkuvõte. Oluline on märkida, et foorumil esinesid Eestist kaks ministrit (Kaitseminister ja Siseminister), Kaitseväe juhataja ning relvastuse direktor.

11. 5. valdkondliku töörühma tulemuslik toimimine ja 3. täiendava töörühma käivitamine (1. Juhtimine ja side 2. Riide ja erivarustus 3. Tehnika sh hooldus ja remont 4. Pioneerivarustus ja üksusevarustus 5. Relvasüsteemid sh hooldus ja remont 6. Meditsiin 7. Väljaõppevahendid ja imitaatorid 8. Tuleviku sõdur) koostöös Kaitseväe, Kaitseministeeriumi, Siseministeeriumi, Politsei ning Päästeametiga. Töörühmade eesmärgiks on suurendada omavaheldist infovahetust ning ettevõtete kaasatust.
12. Rakendati tulemuslikult ettevõtete toodete ja teenuste arendamiseks ning testimiseks loodud süsteemi, koostöös Kaitseministeeriumi, Kaitseväe ning Kaitseliiduga.
13. EKTLi liige, Baytelife, sai Kaitseministeeriumist kaitsetööstuse arendustoetust, et arendada välja uus kõrge ekspordipotentsiaaliga toode. Rohkem infot: <http://www.kaitseministeerium.ee/et/eesmargid-tegevused/teadus-ja-arendustegevus/kaitsetoostuse-arendustoetused>
14. EKTLi osalemine Kaitseministeeriumi teadus- ja arendusnõukogu töös. Rohkem infot: <http://www.kmin.ee/et/eesmargid-tegevused/teadus-ja-arendustegevus>
15. Toimusid mitmed seminarid ja teabepäevad nt. NSPA infopäev sh institutsionaalse ekspordi seminar, KRA hommikukohv ettevõtetega, teadus ja arendus seminar, spetsiifilised hangete seminarid, sihturuseminarid jne.
16. Korraldati mitmete ettevõtete külastusi koostöös avaliku sektoriga, parendamaks omavahelist suhtlust ja saamaks ülevaadet pakutavatest toodetest ja teenustest.
17. EKTLi uus visuaalne identiteet sh kodulehekülg ning kataloog. Leitav: www.defence.ee
18. Jätkus sisuline ning kõrgelt hinnatud regulaarne koostöö Kaitseministeeriumi ja Kaitseväega.
19. Tulenevalt suuremate ettevõtete vajadustest ja EKTLile seatud ootustest, kaasati 2015 aasta lõpul EKTLi kontori paremaks toimimiseks kaks uut inimest.
20. Toimus EKTLi uue juhatuse valimine. Täiendavalt olid liikmed olid nõus suurendama 2016 aastast alates liikmemaksu. Vastav otsus näitab, et ettevõtted on valdkonna arenguga rahul ning seatud suunad ja tegevused õiged.

Eesti Kaitsetööstuse Liidu peamiseks põhitegevuse finantseerimise allikaks on liidu liikmete liikmemaksud. Liikmemaksude õigeaegne kogumine tagab liidu jätkusuutlikkuse ja sujuva igapäevatöö. Alates aastast 2011. a on EKTL liikmemaks Eesti ettevõtetele 500 eurot, mis kehtis ka 2015. aastal. Välisettevõtete liikmemaks sõltub liikmestaatuse paketist ning on 2000-6000 eurot (põhipakett). Klastri projekti lõppemisega 30.06.2015 klastri liikmetele liikmemaksu ei rakendatud. 2015. aastal otsustati tõsta liikmemaksu suurust ning alates 2016. aastast on EKTL liikmemaks 750 eurot.

Eesti Kaitsetööstuse Liit sai 2015. aasta majandusaastal kokku tulusid summas 225.679 eurot (2014. a. 347.624 eurot) (sh liikmetelt saadud tasud, annetused ja toetused, tulu ettevõtlusest ning muud tulud). Tulude vähenemine on suuresti tingitud Klastri projekt lõppemisest 30.06.2015. EKTL kulud olid kokku -246.068 eurot (2014. a. 309.140 eurot). Nii nagu tulude vähenemine, on ka kulude vähenemine

tingitud Klastri projekti lõppemisest. Suur osa kuludest moodustas sihtfinantseeritud projektide kulud ja tööjõukulud.

Tööjõukulud moodustasid 2015. aastal 67.234 eurot (2014. a. 87.413 eurot), millest 56.508 eurot on kajastatud sihtfinantseeritud projektide otsese kuluna (2014.a. 65.313 eurot). 2015. aastal oli ühingul 2 töötajat. 2015. aasta lõpus võeti juurde üks töötaja ning 2016. aastaks on planeeritud töötajaskonda suurendada veel ühe töötaja võrra, mis tõstab 2016. aastal töötajate arvu 4 inimesele.

EKTL lõpetas aruandeaasta tulemiga -20.380 eurot (2014. a. 38.485 eurot). Peamiselt on negatiivne tulem tingitud mitmesuguste tegevuskulude suurenemisest ning samuti mängib olulist osa Kaitseministeeriumile tagasi makstud toetus summas 11.099 eurot.

Finantssuhtarvud

MTÜ tegevust iseloomustavate finantssuhtarvude lähteandmed on:

	2015	2014	2013
Raha	147 450	126 600	43 266
Käibevara	185 475	218 284	137 223
Varad	185 475	267 464	198 316
Lühiajalised kohustused	78 036	104 319	73 656
Kohustused	78 036	104 319	73 656
Tegevustulud	225 679	347 624	335 611
Tegevuskulud	246 068	309 140	239 835
Tööjõukulud	67 234	87 413	94 695

Finantssuhtarvud on:

Finantssuhtarv	Arvutusmetoodika	2015	2014
Puhas käibekapital ehk töökapital	Käibevara-Lühiajalised kohustused (eurodes)	107 439	113 965
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	Käibevara/Lühiajalised kohustused (kordades)	2,38	2,09
Maksevõime kordaja	Raha/Lühiajalised kohustused (kordades)	1,89	1,21
Võlakordaja	Kohustused/Varad (kordades)	0,42	0,39
Tegevustulemuslikkus	Tegevustulud/Tegevuskulud (kordades)	0,92	1,12
Personalikulude suhe tegevustuludesse	Tööjõukulud/Tegevustulud (kordades)	0,30	0,25

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	147 450	126 600	2
Nõuded ja ettemaksed	38 025	91 684	3
Kokku käibevara	185 475	218 284	
Põhivara			
Materiaalne põhivara	12 716	16 880	5
Immateriaalne põhivara	22 610	32 300	6
Kokku põhivara	35 326	49 180	
Kokku varad	220 801	267 464	
Kohustused ja netovara			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Võlad ja ettemaksed	78 036	104 319	7
Kokku lühiajalised kohustused	78 036	104 319	
Kokku kohustused	78 036	104 319	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	163 145	124 660	
Aruandeaasta tulem	-20 380	38 485	
Kokku netovara	142 765	163 145	
Kokku kohustused ja netovara	220 801	267 464	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2015	2014	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	81 011	125 998	10
Annetused ja toetused	143 528	220 016	9
Tulu ettevõtlusest	1 140	1 440	18
Muud tulud	0	170	15
Kokku tulud	225 679	347 624	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-150 523	-231 816	11
Jagatud annetused ja toetused	-90	-450	12
Mitmesugused tegevuskulud	-56 947	-40 889	13
Tööjõukulud	-10 726	-22 100	14
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-14 520	-13 760	5,6
Muud kulud	-13 262	-125	16
Kokku kulud	-246 068	-309 140	
Põhitegevuse tulem	-20 389	38 484	
Muud finantstulud ja -kulud	9	1	
Aruandeaasta tulem	-20 380	38 485	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2015	2014	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-20 389	38 484	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	14 520	13 760	5,6
Muud korrigeerimised	-227 943	-237 622	9
Kokku korrigeerimised	-213 423	-223 862	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	53 659	2 273	3
Põhitegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-26 283	30 663	7
Laekunud intressid	9	1	
Kokku rahavood põhitegevusest	-206 427	-152 441	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-666	-1 847	5,6
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-666	-1 847	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	227 943	237 622	9
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	227 943	237 622	
Kokku rahavood	20 850	83 334	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	126 600	43 266	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	20 850	83 334	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	147 450	126 600	

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2013	124 660	124 660
Aruandeaasta tulem	38 485	38 485
31.12.2014	163 145	163 145
Aruandeaasta tulem	-20 380	-20 380
31.12.2015	142 765	142 765

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Eesti Kaitsetööstuse Liit 2015. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimikonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetel. Tulemiaruaruande koostamisel kasutab MTÜ Eesti Kaitsetööstuse Liit RTJ 14 lisas toodud skeemi. Tulud ja kulud on kirjendatud tekkepõhiselt, lähtudes tulude ja kulude vastavuse printsiibist.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Vigade korrigeerimine

Vastavalt RTJ 1-le on majandusaasta aruandes on korrigeeritud võrdlusperioodi nõudeid ja ettemakseid ning tulemit, kuna 2014. aasta majandusaasta aruandes on kajastatud kuluna ettemaksuarve, mis oleks pidanud olema kajastatud bilansis nõuete ja ettemaksete all ettemakstud kuluna. Sellest tulenevalt suurenes võrdlusperioodi nõuete ja ettemaksete maht ning suurenes 2014. aasta aruandeperioodi tulem.

Lisarea nimetus	31.12.2014	Muutus	31.12.2014
Nõuded ja ettemaksed	83 184	8 500	91 684
Aruandeaasta tulem	29 985	8 500	38 485

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis raha kirjel ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke.

Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil. Investeeringu- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutat peale euro. Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustused (rahas tasutavad nõuded ja laenud), hinnatakse bilansipäeval ümber eurodesse bilansipäeval kehtivate Euroopa keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid esitatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ühingu liikmete ja ostjate vastu kajastatakse ühingu tavapärase põhitegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid.

Viitlaekumised kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse ühingu enda tegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 640 eurot. Materiaalne põhivara võetakse arvele algselt tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja – asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuliseeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt lähtudes järgmistest eeldatavatest kasulikest eluigadest:

- Masinad ja seadmed 5 - 10 aastat
- Muu inventar ja IT seadmed 2 –5 aastat

Juhul kui materiaalne põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need

komponendid arvele raamatupidamises eraldi varadena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale. Juhul kui materiaalse põhivara kaetav väärtus on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Määratud kasuliku elueaga immateriaalsete põhivarade amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit.

Amortisatsioonimäär määratakse igale immateriaalse põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast.

Amortisatsioonimäärade vahemikud on immateriaalse põhivara gruppidele järgmised:

- Tarkvara, patendid, litsentsid, kaubamärgid ja muu immateriaalne põhivara 3-5 aastat

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Ühing kui rentnik

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud. Sihtfinantseerimine, mida saadakse eelmistel perioodidel tekkinud kulude eest või millega ei kaasne täiendavaid tulevikku suunatud tingimusi, kajastatakse tuluna perioodis, millal sihtfinantseerimine aset leidis. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui ühing on täitnud sihtfinantseerimisega kaasnevad tingimused.

Tegevuskulude sihtfinantseerimine kajastatakse tuludes üksnes siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ja sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud.

Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena.

Varade sihtfinantseerimise korral kajastatakse saadud toetust kogusummas (st soetusmaksumuses) tuluna hetkel, mil tingimused on täidetud. Soetatud vara kajastatakse edaspidi nagu muid materiaalseid ja immateriaalseid varasid.

Rahavoogude aruandes kajastatakse eraldi nii põhivara soetamisega seotud väljamakseid kui sihtfinantseerimisega seotud laekumisi.

Tulud

MTÜ liikmemaksud kajastatakse tuluna perioodis, mille eest need on määratud. Sihtotstarbelised tasud ühingu liikmetelt kajastatakse tuluna siis, kui tasu muutub sissenõutavaks ja tasuga kaasnevad tingimused on täidetud.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

MTÜ liikmetele vahendatud reisiteenused on tulemiaruanDES kajastatud netomeetodil, s.t. reisibüroodelt saadud ostuarvete kulud on tasaarveldatud liikmetele edasiarveldatud reisiteenuste tuludega. Kui reisiteenuste tulud olid kuludest suuremad, siis on vahe kajastatud tuluna ettevõtlusest kui reisiteenuste vahendamine.

Kulud

Kulusid kajastatakse samas perioodis, kui kajastatakse nendega seotud tulusid. Materiaalse põhivara objekti soetamisega seotud kulutused kajastatakse kuluna objekti kasuliku eluea jooksul (amortisatsioonikuluna). Kulutused, mis tõenäoliselt ei genereeri tulusid, kajastatakse kuluna nende toimumise hetkel.

Maksustamine

MTÜ Eesti Kaitsetööstuse Liidu käive koosneb nii maksustatavast kui ka maksuvabast käibest. Sellest tulenevalt rakendatakse sisendkäibemaksu osalist mahaarvamist ning täpsemalt on kasutusel otsearvestuse ja proportsionaalse mahaarvamise

segameetod. Projektide puhul toimub käibemaksuarvestus projektipõhiselt, mis tähendab, et maksustatava käibe tarbeks soetatud teenuse või kauba puhul arvatakse maha kauba või teenuse sisendkäibemaks. Maksuvaba käibe tarbeks soetatud kauba või saadud teenuse sisendkäibemaksu arvestatud käibemaksust maha ei arvata. Nii maksustatava kui ka maksuvaba käibe tarbeks soetatud kauba või saadud teenuse sisendkäibemaks arvatakse maha vastavalt maksustatava käibe ja kogu käibe suhtele. Maksustatava käibe ja kogu käibe suhe määratakse eelmise kalendriaasta käibe põhjal. Tulemust korrigeeritakse kalendriaasta lõpul, lähtudes selle kalendriaasta maksustatava käibe ja kogu käibe suhtest.

Seotud osapooled

Osapooled on seotud juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole otsustele. Ühing käsitleb seotud osapooltena:

- tegev- ja kõrgem juhtkond;
- eelmises lõikes kirjeldatud isikute lähedased pereliikmed ja nendega seotud majandusüksused.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014
Arvelduskontod	147 450	126 600
Kokku raha	147 450	126 600

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2015	12 kuu jooksul	Lisa nr
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	250	250	4
Nõuded liikmete vastu	37 775	37 775	
Kokku nõuded ja ettemaksed	38 025	38 025	
	31.12.2014	12 kuu jooksul	Lisa nr
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	12 227	12 227	4
Ettemaksed	11 500	11 500	
Tulevaste perioodide kulud	11 500	11 500	1
Nõuded aruandvate isikute vastu	219	219	
Nõuded liikmete vastu	3 686	3 686	
Sihtfinantseerimise nõue EAS	64 052	64 052	9
Kokku nõuded ja ettemaksed	91 684	91 684	

Eelmises aruandeperioodis on "Sihtfinantseerimise nõue EAS" kajastatud EAS projekti EU42107 "Kaitse- ja julgeolekutehnoloogiate klaster" perioodi 01.07.2014-31.12.2014 kuluaruandest tekkinud nõuet. Seoses EAS projekti EU42107 lõppemisega 30.06.2015 majandusaasta lõpu seisuga vastavat nõuet ei ole.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2015		31.12.2014	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks		958		1 524
Käibemaks		1 199	10 171	
Üksikisiku tulumaks		614		884
Sotsiaalmaks		1 259		1 640
Kohustuslik kogumispension		96		101
Töötuskindlustusmaksed		85		141
Ettemaksukonto jääk	250		2 056	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	250	4 211	12 227	4 290

Maksude ettemaksete osas vt ka lisa 3 ning maksuvõlgade osas lisa 7.

Lisa 5 Materiaalne põhivara

(eurodes)

			Kokku
	Masinad ja seadmed	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
31.12.2013			
Soetusmaksumus	758	18 800	19 558
Akumuleeritud kulum	-455		-455
Jääkmaksumus	303	18 800	19 103
Ostud ja parendused	20 647	-18 800	1 847
Amortisatsioonikulu	-4 070		-4 070
31.12.2014			
Soetusmaksumus	21 405	0	21 405
Akumuleeritud kulum	-4 525	0	-4 525
Jääkmaksumus	16 880	0	16 880
Ostud ja parendused	666		666
Amortisatsioonikulu	-4 830		-4 830
31.12.2015			
Soetusmaksumus	21 313		21 313
Akumuleeritud kulum	-8 597		-8 597
Jääkmaksumus	12 716		12 716

2012. aastal alustatud projekt sõltumatu energiavajadusega mobiilse juhtimispunkt küberkaitseüksustele (PRMOB12) valmis 2014. aasta alguses ning seade tunnistati juhatuse poolt kasutusvalmiks. Projekti rahastasid 2012.aastal Eesti Energia AS 12.000 euroga ning Tallinna Sadam AS 10.500 euroga. Toode tõstab Eesti kaitsevõimet küberkaitse valdkonnas ja on suunatud mitte ainult Eesti, vaid potentsiaalselt kogu NATO liikmesriikidele. 2015. aastal olulisi muutusi põhivara koosseisus ei toimunud - amortiseerus üks sülearvuti, mis asendati aasta lõpus uue sülearvutiga.

Lisa 6 Immateriaalne põhivara

(eurodes)

		Kokku
	Arvutitarkvara	
31.12.2013		
Soetusmaksumus	48 450	48 450
Akumuleeritud kulum	-6 460	-6 460
Jääkmaksumus	41 990	41 990
Amortisatsioonikulu	-9 690	-9 690
31.12.2014		
Soetusmaksumus	48 450	48 450
Akumuleeritud kulum	-16 150	-16 150
Jääkmaksumus	32 300	32 300
Amortisatsioonikulu	-9 690	-9 690
31.12.2015		
Soetusmaksumus	48 450	48 450
Akumuleeritud kulum	-25 840	-25 840
Jääkmaksumus	22 610	22 610

Immateriaalse põhivarana on kajastatud Kaitsetööstuse klatri intraneti süsteemi, mis on mõeldud kasutamiseks klatri partneritele. Süsteemi soetamist toetas EAS 2013.aastal 33.915 euroga.

Lisa 7 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2015	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	3 716	3 716	
Võlad töövõtjatele	9 565	9 565	
Maksuvõlad	4 211	4 211	4
Saadud ettemaksed	4 699	4 699	
Muud saadud ettemaksed	4 699	4 699	
Klastri liikmete ettemaksud	20 674	20 674	
Ettemakstud liikmemaksud	12 542	12 542	
Palgamaksude viitvõlad	1 960	1 960	
Väljamaksmata reisi- ja majanduskulud	306	306	
Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	20 363	20 363	9
Kokku võlad ja ettemaksed	78 036	78 036	
	31.12.2014	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	40 452	40 452	
Võlad töövõtjatele	8 208	8 208	
Maksuvõlad	4 290	4 290	4
Saadud ettemaksed	15 349	15 349	
Muud saadud ettemaksed	15 349	15 349	
Klastri liikmete ettemaksud	25 044	25 044	
Ettemakstud liikmemaksud	9 208	9 208	
Palgamaksude viitvõlad	1 586	1 586	
Väljamaksmata reisi- ja majanduskulud	182	182	
Kokku võlad ja ettemaksed	104 319	104 319	

Klastri liikmete ettemaksude summa moodustub maksetest, mis klastri partnerid on teinud klastri tegevuse jooksvaks finantseerimiseks. Kasutamata ettemaks kuulub tagastamisele pärast klastri projekti lõppu ning vastavate saldode kinnitamist. Tagasimaksed toimuvad 2016. aasta jaanuaris-veebruaris.

Ettemakstud liikmemaksud on MTÜ Eesti Kaitsetööstuse Liidu liikmete aastamaksed, mis on laekunud tulevase perioodi eest.

Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest on kajastatud Veteranide ettevõtluskoolituse projekti makseid. Projekt oli esialgselt planeeritud lõppema 2015. aastal, kuid projekti pikendati ning projekt lõppeb 2016. aastal (vt. ka lisa 9).

Lisa 8 Tingimuslikud kohustused ja varad

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014
Tingimuslikud varad		
Sihtfinantseerimise nõue Kaitsevägi	0	21 000
Projekti EU42107 Kaitse- ja julgeolekutehnoloogiate klaster lepingu jääk	0	181 260
Projekti EU49327 Kaitse- ja julgeolekutööstuse innovatsiooni klaster leping	600 000	0
Kokku tingimuslikud varad	600 000	202 260

"Projekti EU49327 "Kaitse- ja julgeolekutööstuse innovatsiooni klaster" leping" on kajastatud 2015.aasta lõpus EAS poolset lepingujärgset uue klasteri projekti finantseerimiskohustust. Projekt kestab 01.01.2016-31.12.2018.

"Sihtfinantseerimise nõue Kaitsevägi" on kajastatud 15. detsembril 2014 Kaitsevägi ja EKTL vahel sõlmitud ettevõtluskoolituse pilootprojekti koostöölepingust tulenevat eraldist. Eraldise laekumine toimus jaanuaris 2015. Projekt oli planeeritud esialgu ellu viia perioodil detsember 2014- aprill 2015, kuid projekti perioodi on pikendatud 2016. aastani (vt. ka lisa 9).

"Projekti EU42107 "Kaitse- ja julgeolekutehnoloogiate klaster" lepingu jääk" on kajastatud EAS poolset lepingujärgset klasterite projekti finantseerimiskohustust. Projekt EU42107 lõppes 30.06.2015 (vt. ka lisa 9).

Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

	31.12.2013	Saadud	Tulu	31.12.2014	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
EAS- Kaitse- ja julgeolekutehnoloogiate klaster	-81 658	170 742	-153 136	-64 052	3
Kaitseministeerium - eraldis 2014.aasta projektide läbiviimiseks	0	66 880	-66 880	0	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-81 658	237 622	-220 016	-64 052	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-81 658	237 622	-220 016	-64 052	

	31.12.2014	Saadud	Tulu	31.12.2015	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
EAS- Kaitse- ja julgeolekutehnoloogiate klaster	-64 052	131 943	-67 891	0	3
Kaitseministeerium - eraldis 2015.aasta projektide läbiviimiseks	0	75 000	-75 000	0	
Kaitseväge eraldis - veteranide ettevõtluskoolitus	0	21 000	-637	20 363	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-64 052	227 943	-143 528	20 363	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-64 052	227 943	-143 528	20 363	

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus eraldas MTÜ Eesti Kaitsetööstuse Liidule projekti EU42107 "Kaitse- ja julgeolekutehnoloogiate klaster" elluviimiseks perioodil 01.01.2012-31.12.2014 Klasterite arendamise toetamise programmist toetust kogusummas 548 576 eurot. Projekti kogumaksumus oli 783 680 eurot ning omafinantseering sellest 235 104 eurot. 2012. aastal finantseeris EAS projekti kogusummas 57.985 eurot, 2013. aastal 156.195 eurot, 2014. aastal summas 153.136 eurot ja 2015. aastal summas 67.891 eurot. Projekt lõppes 30.06.2015. a. Kaitseministeeriumilt on saadud 2014. aastal riigieelarvelist eraldist tegevuskuludeks ja projektide läbiviimiseks summas 66.800 eurot ning 2015. aastal projektide läbiviimiseks 75.000 eurot. Veteranide ettevõtluskoolituse projekti läbiviimiseks on saadud Kaitseväelt toetust 2015. aastal 21.000 eurot.

Lisa 10 Liikmetelt saadud tasud

(eurodes)

	2015	2014
Mittesihtotstarbelised tasud		
Liikmemaksud	63 917	65 625
Sihtotstarbelised tasud		
Reiside tasud	11 406	21 522
Klastri teenused	0	33 369
MMH Bränding	5 688	5 482
Kokku liikmetelt saadud tasud	81 011	125 998

Liikmemaksudena on kajastatud MTÜ Eesti Kaitsetööstuse Liidu liikmete aastamakseid. Liikmemaksud, mis on laekunud tulevase perioodi eest, on kajastatud bilansis kohustusena, vt. lisa 7. Reiside tasudena on kajastatud Klastri liikmetele vahendatud reisisiteenuseid, mis on tekkinud eelarveväliselt.

Lisa 11 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2015	2014	Lisa nr
KAMIN eraldise otsesed kulud	25 866	8 040	
KAMIN eraldise tööjõukulud	24 000	5 047	14
Klastri mitmesugused kulud	6 951	36 437	
Klastri tööjõukulud	32 508	60 266	14
Klastri partnerite reise kulud	60 561	82 317	
Reklaammaterjalide valmistamise kulud	0	39 685	
Põhivara ehitamiseks tehtud üldkulud	0	24	
Veteranide ettevõtluskoolituse projekti kulud	637	0	
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	150 523	231 816	

Lisa 12 Jagatud annetused ja toetused (eurodes)

	2015	2014
Annetused	90	450
Kokku jagatud annetused ja toetused	90	450

MTÜ Eesti Kaitsetööstuse Liit toetab igal aastal Carolin Illenzeeri Fondi. Tegemist on heategevusliku sihtasutusega, mille eesmärgiks on toetada teenistuses langenud või surnud või raskelt vigastada saanud Eesti kaitseväelaste lapsi. Annetustest tasutakse nende sõdurite laste koolituskulusid ja toetatakse nende huvitegevust.

Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2015	2014	Lisa nr
Üür ja rent	2 494	1 749	
Energia	981	521	
Mitmesugused bürookulud	22 201	16 897	
Lähetuskulud	318	94	
Reklaam	2 848	12 298	
Muud personaliga seotud kulud	2 355	2 159	
Ostetud teenused	23 738	4 829	
Ettevõtlusega seotud kulud	1 140	1 234	18
Seminaride korraldamise kulud	872	1 108	
Kokku mitmesugused tegevuskulud	56 947	40 889	

Mitmesuguste tegevuskulude suurenemine 2015. aastal on tingitud alljärgnevate kulude suurenemisest:

Ruumide rent ja elektrienergia: 2015. aasta teisel poolel lõppes seni kehtinud ruumide rendi leping ning sõlmiti uus leping uute, kõrgemate rendimääradega. Elektrienergiaga kulu suurenes peamiselt 2015. aasta suvel elektriarvesti välja vahetamisega seotud kulude tõttu.

Mitmesugused bürookulud: suurenenud on klatri mitteabikõlblikud kulud ja Liidu esinduskulud. Lisaks toimus 2015.aasta lõpus sisendkäibemaksu proportsiooni korrigeerimine, mis suurendas varasemate aastatega võrreldes käibemaksu proportsiooni kulu. Andmeside ja telefoni kulud on jäänud samale tasemele võrreldes eelmise aastaga.

Ostetud teenused: lisaks raamatupidamise- ja auditeerimisteenusele osteti sisse Eesti kaitse- ja julgeolekutehnoloogiate klatri strateegilise nõustamise teenust ja õiguslast teenust.

Reklaam: 2015.aastal kulutati reklaami- ja turundustegevustele oluliselt vähem, kui eelneval majandusaastal.

Lisa 14 Tööjõukulud

(eurodes)

	2015	2014	Lisa nr
Palgakulu	50 063	64 662	
Sotsiaalmaksud	16 921	22 169	
Puhkusereservikulu	250	582	
Kokku tööjõukulud	67 234	87 413	
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	56 508	65 313	11
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	2	4	

Lisa 15 Muud tulud

(eurodes)

	2015	2014
Trahvid, viivised ja hüvitised	0	170
Kokku muud tulud	0	170

Lisa 16 Muud kulud

(eurodes)

	2015	2014
Trahvid, viivised ja hüvitised	12	4
Tulumaks kingitustelt ja ühingu tegevusega mitte seotud kuludelt	26	121
Muud	13 224	0
Kokku muud kulud	13 262	125

Real "Muud" on kajastatud 2014. aasta majandusaasta aruandes välja toodud bilansipäevajärgse sündmusena kajastatud Kaitseministeeriumile tagastatud summa 11.099 eurot vastavalt riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingust nr. 254/1404. 2014. aasta majandusaasta aruande tulemiaruanne oli antud summa kajastatud saadud toetustena. Lisaks on samal real kajastatud lootusetuteks nõueteks tunnistatud nõudeid summas 2.125 eurot.

Lisa 17 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2015	31.12.2014
Juriidilisest isikust liikmete arv	105	100

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

2015	Ostud	Müügid
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	4 814	9 027
2014	Ostud	Müügid
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 514	26 918

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2015	2014
Arvestatud tasu	30 032	29 896
Autokompensatsioon	2 037	1 548

Lisa 18 Ettevõtlusest saadud tulud ja kulud

	2015		2014	
	Tulu	Kulu	Tulu	Kulu
Hangete monitooring	1 140	1 140	1 440	1 234
Kokku müügitulu	1 140	1 140	1 440	1 234

Ettevõtlusega seotud kulude osas vt ka lisa 13.

Lisa 19 Teenuste vahendamine liikmetele

	Saadud maksed	Tasutud maksed	Netotulu
2015			
Reisiteenuste vahendamine	7 692	7692	0
2014			
Reisiteenuste vahendamine	1 509	1509	0

MTÜ Eesti Kaitsetööstuse Liit vahendab reisiteenuseid oma liikmetele. Reisiteenuste vahendamine toimub netomeetodil see tähendab, et tulude ja kulude aruandes kajastatakse vajadusel ainult vahendamisest saadud netotulu.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 14.03.2016

Eesti Kaitsetööstuse Liit (registrikood: 80282573) 01.01.2015 - 31.12.2015 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KULDAR VÄÄRSI	Juhatuse liige	18.03.2016

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Eesti Kaitsetööstuse Liit liikmete üldkoosolekule

Oleme auditeerinud Eesti Kaitsetööstuse Liit raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2015, tulemiaruanne, netovara muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisaasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 8 kuni 23, on kaasatud käesolevale aruandele.

Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindluse selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnaõtjate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeaudiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamaks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Eesti Kaitsetööstuse Liit finantsseisundit seisuga 31.12.2015 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

/digitaalselt allkirjastatud/
Monika Karniol

Vandeaudiitori number 272

Audiitorbüroo ELSS AS
(Nexia International liige)
Audiitorettevõtja tegevusloa number 59
Vanemuise 21a, Tartu 51014

18.03.2016

Audiitorite digitaalallkirjad

Eesti Kaitsetööstuse Liit (registrikood: 80282573) 01.01.2015 - 31.12.2015 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MONIKA KARNIOL	Vandeaudiitor	18.03.2016

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muude ettevõtjate ja tööandjate organisatsioonide tegevus	94119	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Mobiiltelefon	+372 56483446
E-posti aadress	info@ediu.ee
Veebilehe aadress	www.ediu.ee